

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára: 15 krajczár.

Előfizetel csupán a kiadóhivatalnál lehet
B.-Gyarmaton.

Előfizetési pénsek, reclamációk és hír-
detések a kiadóhoz intézendők.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HÍRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

A lap szellemi részére s a nyilttérre
vonatkozó minden közlemények a szer-
kesztőség küldendőek.

Hirdetések díja: öt hasábos petitser
6 kr. — Nagyobb és többszöri hírde-
tések jutányosan csökkentetnek.

Dílyeg minden beiktatásnál 30 kr.

Nyilttár garmond sora 20 kr.

B.-Gyarmat, június 13.

Alkotmányos jogaink legszebbikét, a kép-
viselő választási jogot, immár legyakoroltuk.
A felvert hullámok a körend pánczélos ha-
jóját össze nem törték, a felizgatott kedélyek
lecsillapultak, s ha itt-ott elő is fordultak a
pártok részéről egyes pikkantóriák, azok em-
berhalált nem okoztak.

Nógrádmegyét keletről nyugatig, éjszak-
tól délig, egy jótékony szellem lengi át, s ez,
a béke fentartására irányuló törekvés. Ezen
szellemnek inspirációja alatt nagyobb szabásu
korteskedés, a pártokban éles és kitörő ellen-
tét elő sem fordulhat. Pedig itt is vannak
nyugtalan elemek, kik a meglévő állapotot a
bizonytalan helyzettel erőszakosan is megvál-
tatni óhajtják. De hát már ez a magyar em-
ber sajátos természete, s ki vehetné ezt
rossz néven?

Hontban már erősebben fel voltak fujva
a dolgok. De itt is több volt a láma a va-
lónál. Mosolyognunk lehetett, midün itt a
lefolyt korteskedést, a politikai capacitálás
eme művészetét, tatárjáráshoz, török pusztí-
táshoz hasonlították az ellenzékiek. Igaz, erős
volt az atak, de azért a kortesek torkán ki-
vül senkinek sem történt baja. Elég hiba az,
hogy a magyar embernek, de a tótnak is, jól
esik egy kis korteskedés. Eszünkbe jut erről
egy tót atyafi, ki az országuton mélyen el-
ázva hevert, s kit ezen állapotában egy arra
menő humanista igen megsajnál, mondván:
„Szegény ember!” Az atyafi ezen sértő szá-
nakoást visszautasította s azt felelte rá:
„Bárcaag mindig így vónák!” Hát bizony
sok szegény ember — sajnos — mindig így
szeretne lenni, és indignációval visszautasítja

azon rágalmat, hogy az ilyen dolog: tatár-
járás vagy törökpusztítás volna. Hogy általá-
ban a képviselő választások iránt most a szo-
kottnál nagyobb érdeklődés, annak az al-
kalmasság az oka. Most, a helyett, hogy bu-
csúra járna a nép, inkább politizál. Ebből is
látható, hogy a kormány eljárása mily kor-
rekt volt, midün a választásokat ily rövidre
és alkalmas időre rendelte el.

Ami kizárólag megyénket illeti, a meg-
választott képviselőinkkel teljesen meg lehe-
tünk elégedve. Egy Szontagh, egy Plachy
Tamás, egy Pulszky, egy Huszár, mindig di-
szői lehetnek a magyar parlamentnek, bár-
mely pártárrnyalathoz tartozzanak.

Megyénk hat választó kerületében, kivéve
a turopolyai kisebbszerű konfliktust, mely a
Török Zoltán és Zichy Imre pártiak között
történt, a választások históriája a kifejtett ér-
deklődés folytán élénk volt ugyan, de a tör-
vényes rend korlátait át nem hágtá. A con-
ferentiák igen sűrűek voltak. A legfegyelmé-
zettebb rend volt a b.-gyarmati kormánypárti
választók között; melynek élén kipróbált
egyének állottak. Ezen conferentiákat Han-
zély László ur a legnagyobb tapintattal vezette.

Még a „non putarem” esetekre is meg-
volt tőve a kellő intézkedés. Épen azért gróf
Zichy Nándor urnak június 12-én délelőtti 10
órákor (vagyis a választás előtt 22 órával)
történt váratlan és tervszerű fellépése sem
hozta zavarba a párt végrehajtó bizottságát.
Gróf Zichy Nándor ezen váratlan fellépése
jobban lepte még a saját pártját, mely az
eddiggi cserbenhagyásért elégtételt kérésre volt
határozva, mint a szabadelvű pártot. Ezen
rohamos fellépést, mely a választások anná-

leseiben ritkítja párját, épen nem lehet valami
nagyon gavallóros dolognak tekinteni, s az
ilyen strajch megjárna valamely szegény
eszmékből táplálkozó függetlenségi jelöltnek,
kiért egy vagy más választó kerület a sze-
mély és az eszme iránti különös tekintetből
(ingyen) fellelkesül.

Gróf Zichy ur fellépett és elbukott. A
Zichy-párt intézői előtt azonban kulapot lehet
emelni, mert 22 óra alatt 659 szavazatot tud-
tak tereuntetni. Ebből láthatja Zichy ur, hogy
elég tisztelője van itt, — mennyi lenne azon-
ban, ha e ngy uradalom ezen vidék érdekeit
szívéen viselné.

A losoncai választókerület választóinak
igényei teljesen ki voltak elégítve. Itt a há-
rom párt minden árnyalatának volt egy-egy
mártirja.

Érdekes volt a szécsényi járás is, hol a
12-ik órában Pulszky ellen Hanzély Márton
tőszolgabírói léptették fel. A fiatal szolgabi-
ró, ki antisemita hirben áll s ki állásának
közmegelegedéssel megfelel, a szécsényi járás
több tekintélyes embere, sőt az izraeliták is,
hozták ki a rendes kerékvágásból, s alig volt
ideje elmondani programbeszédét, melyből
megtudhattuk volna, hogy valóban mely párt-
nak akarta volna számát szaporítani, — ideje-
korán lekötözt. Sajnáljuk volna a jó szol-
gabíró, ha megválasztják.

A sziráki kerületben Szirákon Veres Pál
elnöklete alatt volt egy kis conferentia. A
szarvasgedeiek ugyanis az istráugból ki akar-
tak rúgni s függetlenségi párti jelöltet keres-
tek mindenfelé. Kerestek, de nem találtak.
A conferentia Plachy Tamást kijelölte, ki
azután egyhangulag meg is választatott.

TÁRCZA.

Király-hymnus.*)

Aldás reád magyar király,
Népmilliók fölkezt ura!
A meddig a hír zengve száll,
Dicsőseged nem fogy soha.
Babér övedzi homlokod,
Jelöl hogy hős vagy a csatán;
De nem vértől ázik nyomod,
Örül az béke nappalán.

Trónod hatalmas és örök,
Mert talpkőve a szeretet;
Mit a hűség, gyönyör között
Hálás szívekbe ültetett;

Uralmad nem zsarló erő;
Igazságos vagy és szolid;
S jog- és szabadság tisztelő
Alkotmány óvja népeid.

Küzödvnek szentelt gondjaid
Arany gyümölcsöt termenek;
Jólét mosolyg ragyogva itt,
Ipar, művészet dicsőlenek;

Diadalt ál a tudomány,
Oltárin égi tűz lobog,
S a milliók, példád után,
Áldozni rajtuk boldogok.

Áldás reád fölkezt király,
Szabad nemzet dicső feje!
A béke dús lakmáránál
Kelyhűnk piros borral tele;
De jőne bár sőtét vihar,
Megráznai trónod és a hont, —
Vért készen áldoz a magyar,
S nem tűr e szent földön bitort.

Pajfár István.

Sardou Victor és Sarah Bernhard.

Sardounek, valamint Sarahnak ideges természete
közmondásos; vézna alak mind a kettő, mintha csupa
idegekből volnának alkotva. Míg Sarah lázas ideges-
sége gyakran herkulesi erőt meghaladó nehézségek
legyőzésére képesíti, Sardounek ugyanez női érzélgő-
ségben nyilvánul; így a próbákön saját darabjának
egyes jelenetei annyira meghatják, hogy sokogva borul
az első mellette álló személy keblére, vagy pedig ha
művét valakinek felolvassa, a drámaibb részeket
oly tűzzel adja elő, hogy ájultan rogy össze.

Komikusnál komikusabb adatokat lehetne idézni
Sardou idegességéről, mely nemcsak nevetségos pi-
tyergésre szokta őt fakasztani a próbákön, de leg-
gyakrabban bosszantóvá, akaratosságával elviselhet-
lenné teszi azt a darabjait betanuló színészekre nézve.
Nincs az a műnek kisebb vagy nagyobb szerepével
megbízott színész vagy színésznő, kitől a próbák fo-

lyama alatt legalább tízszer el ne vőnné a neki osz-
tott szerepet. Némelyek filozofikus türelemmel követhetik
a mester önfaját, ellenvetést meg nem tűrő dirigálását,
tőlük kitelhetőleg igyekezve intencióit megérteni és
híven megtestesíteni. Néha azonban Sardou szintén
ideges színészekre akad, és akkor a próbák folytono-
san csöte-patészás közben folynak le, s komolyan össze
is vesznek. A legtöbb esetben ismét békét kötnek egy-
mással, és csak ritkán esett meg, hogy Sardou vég-
kép elvette volna valamelyiktől a szerepet, vagy el-
lenkezőleg, hogy a játszóknak valamelyike végkép vona-
kodott volna a próbákat folytatni.

Csudálom, hogy valaki még bohóztot nem irt
„Próba” cím alatt; valamennyi szerepbetétel, a
Sardou-é pedig különösen, annyi komikus jelenetet
szolgáltatónak a darabra, hogy óriási sikere lenne.

De Sardou még csak „kis ördög” Sarah mellett.
Utóbbi valóságos rémmel tölti el a próbák alatt a
szóró, a színigazgató, a rendező, a szereplő személyek,
a díszítők, egyszóval mindazok lelkét, kik közvetlenül
vagy közvetve a darab sikerére közreműködnek. Sar-
dou akár mennyire ragadja is el az elégedetlenség,
soha sem felejt el az ifledelmet. A leghevesebb össze-
szokoztatásoknál összecsapva két kezét feje fölé,
talán azt fogja kiáltani: „Az istenért, darabom ön
miatt meg fog bukni!” „Játéka épenéggel nem illik
darabom keretébe!” vagy épen ezt: „Önök képessé-
gét tulbecsültem, köszönöm jóakarátát; a szerepet
másnak osztjuk ki” de trivális sértő kifejezéseket soha
nem hallottak tőle. Azt sem jegyezték meg föl róla,
hogy feleselgetés közben valakit fölpofozott volna.

Csak ugy, miként a bécsi Gallmayer felpofozta
egy ízben Steiner igazgatóját, Sarah is így hánt el a
Theatre Français igazgatójával, az érdemes Perin nel

Habár a „Király-hymnus” a pályázati versenytér-
ről egy időre levétetett, írók és zeneszerzők nem hagytak fel a
törekvéssel, a nemzet eme legkimagaslóbb hódolati árúletének
múltó kifejezhetése végett, szavakat és dallamot alkotni. A meg-
újuló kísérletek (melyek közt a jelen szerény költemény is he-
lyet kíván foglalni) végre is bizonyos megfogják hozni a min-
den hí magyar által óhajtott eredményt. P. L.

A keresés mániája leginkább szállta meg a főlekiakat. Itt a függetlenségi zászlót kibontották, de zászlótartót nem találtak. Szó volt Prónay Pálról, Baáról, Bartholomeidesz Gyuláról, sőt más megyében is tapogatóztak, s be akarták hozni Miskolcra. Sőt Nagy Bercsint, de ezek mindegyike vonakodott beharapni a savanyu almába. Mig végre Prónay Pál a jelöltséget Szakall Ferencz ellenében elfogadta, s a 13-diki pónteki választási napon szépen el is bukott és Szakall Ferencz megválasztatott.

Legcsendesebb volt a Huszár urak járása, a nógrádi járás. Huszár István ur Kezegen pompás ebédet rendezett, s utána confektnek még pompásabb beszámolót és programbeszédet tartott. Ennek a vége természetesen nem lehetett más, minthogy: „öljen Huszár István!”

Es volt képe megyénk választási mozgalmainak

Ebből látható, hogy a függetlenségi pártiak máris majdnem minden járásban életjelt adtak magukról. Szerintünk a függetlenségi párt terjedése hőmérője Tisza Kálmán szabadelvű jeles kormányának. Csak ilyen kormány rejtheti magában a teljes függetlenség csirját és alapföltételeit; azért adjunk hálát a magyarok Istenének, hogy Magyarországot oly gondviselészerű férfinval áldotta meg, mint Tisza Kálmán.

És most, miután a választásoknak megyénkben vége lett, térjünk mindannyian a napirendre, folytassuk kissé megzavart munkánkat tovább; a politikai nézeteltérés folytán előállott haragot, mint loyális felek, tegyük le és béküljünk ki; éljünk a hazának, a társadalomnak és a családnak; tisztelt képviselőinkre pedig kérjük a mindenható áldását, hogy ama nagy felelősséggel járó feladatnak, melyet a haza felvirágoztatása és a magyar államszeme megszilárdítása követel, teljes erejükből megfelelni igyekezzenek.

A képviselő választás eredménye megyénkben.

Június hó 13-án a választások megyénk mind a hat kerületében megjeleltek.

A b. gyarmati kerületben az utolsó órákban (június 12-én d. e. 10 órakor) lépett fel gróf Zichy Nándor Szontagh Pál ellen. A fellépés egészen váratlan volt. Még az ellenzékiek sem tudták. A választás előtti este B. Gyarmat városa egész ostromállapotnak volt

kitéve. Az ellenzékiek, kikhez a függetlenségi párt itteni töredéke csatlakozott, minden tért elfoglalni látszott. A város mintegy varázslásra telve volt Zichy zászlókkal, kokárdákkal, tanyákkal, és mindenféle instrumentumok (muzika, trombita, dob) a Zichy párt szolgálatába szegődött. A választás napján száz számba robbant be a Zichy-párt kocsijai, megtöltve Zichy-pártiakkal. A vásártéri domb egy egész tábor látképe tártá elénk. Ezek ellenében a szabadelvű párt végre hajtó bizottsága minden *erőfeszítéssel* erejét latba vetette. A választás Hanzsly László ur által a törvényes órákban megnyitvatván, mindkét párt részéről a szavazás kérését s a bizalmi férfiak kijelöltettek. A Szontagh-pártiak bizalmi férfiai voltak: Bende Gyula, Bodnár István, Fáy Albert és Szilágyi Mór urak. A Zichy-pártiak bizalmi férfai: Bachár Gyula, Hottovinszky Károly, Kacsóvics Lajos, Kövy Tivadar, Majthényi Ottmár, Milován János, Simko Frigyes és Bercsöl Lipót urak. A törvényes fél óra elteltése után a szavazatok megkezdődtek, s Hanzsly László elnök és Balás József helyettes elnök a sétatér helyiségeit, Tillmann Károly szavazatszedő küldöttségi elnök és Moháry Gyula h. elnök a nyári szinkör helyiségeit foglalták el. A szavazás délig kétes eredménnyel folyt, s a nyári szinkörben a Zichy-pártiak elejétől fogva végig, többségben voltak; a sétatéren azonban megfordítva állt a dolog. Délelőtt 11 órakor Szontagh Pál 17 szavazattal volt többségben; délben már 21 volt a szavazatkülönbség; d. u. 2 és fél órakor 36, 4 órakor már 60, 5-kor 86, 6 kor már 100-on felül. A legmagasabb különbség 135 volt. A szavazás 8 órakor fejeztetett be következéssel eredménnyel: ugyanis a szavazatok száma volt 1505, ebből Szontagh Pál nyert 816, gróf Zichy Nándor 689 szavazatot nyert, s így Szontagh Pál 227 szavazattöbbséggel lett megválasztva.

A *losoncsi kerületben* szintén folyt a szavazás s a késő órákban tudtuk meg az eredményt, melyszórint Török Zoltán szabadelvű párti, 225 szavazatkülönbséggel lett gróf Zichy Imre mérsékelt ellenzéki ellenében megválasztva.

A *fülöki kerületben* Szakall Ferencz szabadelvű párti 900 szavazatkülönbséggel választatott meg Prónay Pál függetlenségi jelölt ellenében.

A *siráki kerületben* Plachy Tamás szabadelvű párti egyhangulag.

A *szécsényi kerületben* Hanzsly Márton viselőpése folytán Dr. Pulazky Ágoston egyhangulag.

A *nógrádi kerületben* Huszár István mérsékelt ellenzéki egyhangulag lett megválasztva

E szerint megyénk 4 szabadelvű pártit és 2 mérsékelt ellenzékit küld a parlamentbe.

A hontmegyei követválasztás eredménye Az ipolyási kerületben Bárány Béla szabadelvű párti 60 szavazattöbbséggel lett megválasztva Ivánka Zeigmond mérsékelt ellenzéki ellen. — A nómeti kerületben Dacsó Pál szabadelvű párti nagy szótöbbséggel lett megválasztva Algöver Mihály mérsékelt ellenzéki ellen. — A szalkai kerületben Jakabffy István mérsékelt ellenzéki 38 szavazattöbbséget nyert Podkornzy György szabadelvű párti ellen. — A választások nagy izgatottsággal folytak le.

Ez nagyon sokon vette a dolgot, mert a pofózó asszony, s lehetetlen volt az arcán ejtett szégyenfelőt párhajjal lemosni. Perrin kétségbeesésében már már öngyilkossá akart lenni; egy közös barátjuk azonban megmagyarázta neki, hogy hasonló esetben csak egy bizonyos lehetőség, i. i. ugyanazt az asszonyi kezdet, mely pofonlegyintette, megcsókolni. Perrin ugy is tett. Saraht igazgatója lovagiasága annyira megindította, hogy arcát nyújtva, azt mondá neki: „Legyintsen rá egy pár csókot s aztán kvittek leszünk.”

Ha lajstromba akarnám foglalni a pofokat, melyeket Sarah a kulisszák mögött jobbra-balra osztogatott, röfökre kellene nyújtani e tárczát, csak azt az esetet említem föl, midőn a híres Angéle kisasszonyt, kinek amerikai utazása alatt vele játszani kellett, mert egy kicsit későn jött és ezzel a darab megkezdését hátráltatta, mikor megérkezett, csattanóan felpofozta Sarah meg Angéle kisasszony is elájultak. A darabot nem játszhatták és a közönségnek vissza kellett adni a belépti díjakat.

A ki csak egyszer is bizalmas körben látta Sarah Bernhardot, tudni fogja róla, hogy bizonyos körkedéssel használja a durva kifejezéseket, nincs az a kocsis, ki oly kacskaringósan és oly csúnyán tudna szitkozódni, mint ő. Valahányszor új szerepet tanul be, idegesége, mely különben rendes vérmérsékletet jelöl, lázas élénkségének tetőpontját éri. A próbáknál a legpatetikusabb szavalkásait a leggorombább szitkolózással szaktija meg, ha például egy másik szereplőnek állásában, mozdulatában vagy akár mi más csekélység végett kifogásolni valót talál. „Hátba ruglak, arcom köpök!” legszendőbb kifejezései közé tartoznak;

ha a rendezőnek egy megjegyzésére csak azt mondja: „füles csacsi! maga nem érti a mesterségét!” akkor az illető gratulálhat magának, mert Sarah nem volt épen a legrosszabb kedvében.

Az érdekelt körökben ezért nagy érdeklődéssel néztek nemrég a „Fedora” próbái elé, tekintettel az elmaradhatlan összekocszanásokra, a legidegesebb és legfejesebb szerző meg a legidegesebb és legfejesebb színészű közt. Dumas Sándor, kinek megvan e részben a maga tapasztalata az Eltrángere alkalmából, a mikor Sarah Perrint felpofozta, mert közte és Dumas közt a csizakodás igen beveszálkolt és az igazgató Saraht illedelemre intő a hírneves íróval szemben, mondom, Dumas ez előtt néhány héttel az akadémia ülésén barátilag figyelmeztette „halhatatlan” társát a színészekre, melyek a próbáknál rája várnak.

— Én biggadt, meggondolt embér vagyok, — mondá Sardonnak, — és Sarah mégis sajátoságos sajátosságával magamon kívüli állapotba ejtett; mi lesz hát majd öök között? Bizonyos, hogy minden próbán legalább tízszer hajba kapunk.

Másképp a Vaudeville igazgatója és a személyes barátok komoly aggodalommal néztek előre az ideges szerző és színészű közt jeleneteknek; különösen az igazgató nagy trémában volt, félt, hogy magának a darabnak színrehozatala lehetlenne válhatnék, a próbák alatt Sardou és Sarah közt felmerülhető nehézségek miatt.

Mi több, maga Sarah is, kinek Fedora szerepe nagyon megtetszett, midőn a próbára került a sor, kezdett felni a közte és a szerző közt egyenlően ideges természetűeknél okvetlen felmerülő jelenetekből

A takarékpénztári építkezés. A b. gyarmati takarékpénztár f. hó 7-én élénk érdeklődéssel kísért rendkívüli közgyűlést tartott, melynek célja volt az intézeti székház kibővítése és újítása tárgyában előadott igazgatósági tervezet felett határozni.

Harmos Gábor igazgató ur a nála megszokott szabadsággal fejtette ki, a nagy számmal megjelent részvényesek előtt, az igazgatóság tervezetét, mely szerint a székház a templom felé eső tres telken építendő emeletes traktussal kibővítendő s az egész épület megújítandó lett volna.

Ezenk ellenében, a közügyet iránt mindig melegen érdeklődő Laszkary Gyula ur, mint részvényes, tetszéssel fogadott beszédben ajánlotta, hogy az említett tres telek egészen vonassék be az építkezésbe, ami — habár költségkétséggel járna is, — az intézet érdekét nem csorbítaná, szépségzeti tekintetből pedig a tervezett építkezést messze túlhaladná. A takarékpénztár pedig — mely oly előnyös helyzetben van, hogy a magánhaszon mellett közéleti érdekeket s magasabb irányokat is tekintetbe vehet: — a szépségzeti elveket figyelmen kívül nem hagyhatja.

Miután az igazgatóság a közhangulatból arról győződött meg, hogy a Laszkary ur által előadott vélemény élénk visszhangot keltett: maga is örömmel lemondott az eredeti tervzetéről, s ajánlotta: bizassék az új tervezet megvalósítása az igazgatóságra, melyet működésében — mint Harmos ur hangulatozta — mindig az intézet előnye és a közjó vezérelnek.

Az új tervezet szerint való építkezés költségmaximuma 27—28 ezer forintban megállapítvatván, az igazgatóság bizatott meg a pályázat kibírdetése és a tervezet előérjesztésével, mely sültt dönteni, s a részletes kivitel módosztatit megállapítani: a f. évi deczemberben összehívandó közgyűlés feladata lesz.

A vác-gyarmati vicinalis vasútügy.

A képviselő választások lezajlottak, s most a vasút ügyét, történeti multjának megfelelően, le kellene venni a napirendről. A vasútügyet azonban a képviselő választások után sem szabad elejtenünk; a legnagyobb hűn volna ez, melyet „jól felfogott” anyagi érdekeink ellen elkövetnénk. Örömmel vetjük, hogy Szontagh Pál képviselőnk vasútügyünket programjába bevette, s megígérte, hogy ezen fontos ügyet minden áron előfozja mozdítani, de egyez-remiud minket is buzdított arra, hogy mi is válllvetve igyekezzünk közrehatni, áldozni és tenni. Anyagi érdekeink ugy kívánják, hogy ezen vidék a cselekvés terére bizonyos szolidaritással lépjen, a kedvező időt el ne mulassza, s minden forrást felkutasson arra, hogy a vasút eszméje és igéje testté váljon. Az egyesek áldozatai még koránt sincsenek kimerítve, sőt a nagybiratosok döntő előjegyzései még most sem történtek meg. Hallottuk már, hogy a Zichy Senioralis uradalom, mely leginkább van érdekelve, 60000 forinttal nyitja meg a nagy aláírásokat. De az csak hír volt s ténynye nem vált. Koránt sem akarjuk binni, hogy az uradalom a képviselő választások mozgalmában ezen ígéretet kortesfogásnak kívánta volna felhasználni; mert

és a végletektől, melyekre magát ez összekocszanásokban ragadtathatná. Sardou is, Sarah is közös barátjaikhoz fordultak tanács végett. Ezek komolyan meghányták-vetették a dolgot és végre közös elhatározással azt proponálták a szerzőnek és a színészűnek:

„Minden próbán hat közös barát el lesz rejtve a kulisszák mögött és mindannyiszor, midőn véleménykülönbség miatt a disputáció Sardou és Sarah között a hevesség bizonyos fokát éri el, a közös barátok a kulisszák mögött előrohannak és két csoportra osztva, három megragadja Sardout, a másik három Saraht és ellenkező oldalon kiviszik a színpadról; addig itatnak veltz limonádét, mig teljesen le nem bűnnek, és csak akkor eresztik ismét vissza a színpadra.”

Sardou és Sarah jót nevettek a közös barátok e javaslátán, de végre mégis csak elfogadták. Dicséretükre legyen mondva, a két ideges annyira tudta magát a próbák alatt felmerülő véleménykülönbségűl mérsékelni, hogy a közös barátoknak, kik a kulisszák mögött el voltak rejtve, egyetlen egyszer kellett csak közbelépniök, megakadályozva Saraht abbéli szándékában, hogy Sardonnak hajait kitépje, mivel ez halálkísérletet jelentett koptatottnak találá.

Sarah megitta a pohár limonádét és mikor kelőlen le volt bűtve, a közös barátok visszabocsátották a színpadra.

E pillanathban proponálta és mutatta példájával Sardou a keresztalakban való meghalást. Sarah eredetinek és plasztikailag sikerültnek találta és többszörsen megölelte érte Sardout.

hisz ezen nagy uradalom érdekei mulhatatlanul megkívánják a vasutat. De ettől eltökélte, az uradalomnak szem előtt kell tartania azt, hogy a végzet nagy vagyonnal megáldott, annak a társadalom iránt nagy kötelességei is vannak. Erről a kötelességekről számolni kell.

Hentmegye a választásokkal nagyon is el volt foglalva, s így nem esde, hogy ott épen semmi sem történt a vasut előmozdítására. Hiszen az azonban, hogy amennyiben szívónak bizonyult ezen élénk vármegye a követválasztásoknál, oly szívósan fogja megkezdeni és bevégezni a vasut iránti köteleit is.

Felbírjuk az érdekeltséget, hogy hallgatva a lelkiismeret szavára, álljon sorompóba ezen ügy mellett; ne vonja meg áldozatkészségét oly ügytől, mely utóvégre is az ő javára fogja meghozni a gyümölcsöket.

Utolsó közlésünk óta a következő előjegyzések történtek: Dr. Gutfreid Nándor (Kövesd) 100 frt, Sándor Géza (Berczel) 100, Borhy Antal (Berczel) 100, Platrich István (Kövesd) 300, Kálmán Gizella (A. Szécsénke) 100, Fülöp Lajos (Tarnóc) 200, Satriza Ferencz (Somorja-Csalóköz) 100 és Gr. Teleki Sándor örökösai (Herencsény) 3000 frt. — Az összes aláírás: 185.600 forint.

A magyar nyelv tanítása tót iskoláinkban.

(Folytatás.)

Hozhatnék még fel nem egy példát arra, hogy a tót nép egyik fontos érdekének ismeri a magyar nyelv elsajátítását. Nem tud ugyan kifejezést adni ezen értelemnek, — elfogult és rajongó vezetőinek befolyása alatt nyilatkozni legtöbbször nem is mer; de hogy ez érdek megvan, azt csak a rossz akarat tagadhatja vagy a vak nem látja.

Azonban a nép védeni is kíváncsi tudja saját érdekeit. Ha elhanyagoljuk őt, ha nem vezetjük reá az úsvényre, melyen haladnia kell, ha nem jelöljük meg útját utmutatókkal, könnyen eltévelyedik; ha okos, jóakarátú vezetők helyett elfogult rajongó tanácsadók kísérleteinek engedjük át, megtörtéttetik, fájdalom imitt-amott meg is történnik, hogy saját érdeke ellen végez és tesz. Itt áll tehát az iskolafentartók azon kötelessége, hogy a tót nép ezen fontos megvédése és valószínűsítése tekintetéből a magyar nyelv tanítását komoly és szakszerű beosztással keresztül vigye; itt áll elő az állam és illetőleg kormányának kötelessége, hogy be ne érje kötes hiteltel statisztikai kimutatások beszédével vagy áradózik cikkeik elolvasásával; hanem szabja ki szigorúan minden tanév teendőjének minimumát s annak pontos betöltése felett jól megválasztandó közgei által híven őrködjék.

Ismerjük a pánszlávoknak a magyarnyelv kötelező tanítása ellen felhozható ellenvetéseit. Azt mondják: a tót nép immár nem kiskorú; a tót nép felismeri a maga érdekeit, nincs szüksége reá, hogy nyelv érdekeit felett más valaki őrködjék; a törvény a tót népnek is biztosította iskolafentartási jogát; ha a tót népnek valóban érdekében áll a magyar nyelvet megtanulnia, meg fogja parancsolni tanítóinak, hogy tanítsák meg reá gyermekeit, — de a magyar nyelv kötelező tanítása s kötelezett tanulása egyrészt a tót nemzetiség önrendelkezési, — másrészt a szülők gyermeknevelési jogát sérti. Ezen ellenvetések azonban nagyon szembeszökő ál-kooskodások.

Először is azok, kik így beszélnek, magok szeretnek legjobban az egyszerű, tudatlan nép felett gyám-ságot gyakorolni. Tulzott népbarát eszméikkel oda tolakodnak a tótok és magyarok baráti, polgártársi köznyújtás közé; bűnös, mert hazafiatlan aspirációik az anyanyelv kiirtásának hamis rémképei vel riasztják vissza a magyar nyelv elsajátítására vonatkozó óhajtaikat; ha a józan szülői szeretet s igaz honpolgári akarat kimondja, hogy a magyar nyelv tanítását követeli, ki tudják csinálni, hogy az a tanítás végeredményében a nyelvtanítás iróniájává legyen; ad normam: „vakulj magyar”, „vakulj tót” ot csinálnak akaratából; fej blava, tehen krava, ló kyon, harang zvon, asztal sztol, ökör vól, pap knez, kutya

pes” féle nyelvtanítással port hintenek az autonóm tót nép szemébe s megraboltatják a gyermekek drága idejét, — még csak ki sem rudalja szellemi ügyeinek illeténi intézőit. Talán azért, mert a nép immár nem kiskorú?!

Hollos Danó.

(Vége következik.)

A „Nógrádi Lapok” folyó évi június hó 8 ról kel-23-ik számában következők foglaltatnak:

Közigazgatási bizottsági ülés június hó 5-én.

A kir. törvényszéki elnök jelentése, hogy a losonci börtönben 3, a füleki-ben 5, a sziráki-ban 1 egyén van vizsgálati fogságban, — tudomásul vétetett.

Mert a törvényszék elnöke a közigazgatási bizottságokhoz, vagy a megyéhez jelentéseket tenni bivatva nincs, — nem tett, s arra mint a megyétől független s azzal koordinált hatóság élén álló nem is kötelezhető, — az említett tudósítás hűtlen s valótlan.

Egy alkalomból a tudósító tanulja meg, hogy a járásbírósnál nincsenek börtönök, csak fogházak.

A lap kiadója kéri ezen nyilatkozatnak szó szerinti felvételére.

Frideczky Lajos,

széki elnök.

H i r e k.

Személyi hírek. Gr. Gyürky Ábrahám főispán úr 6-méltósága a választás napján a székvárosban volt, s innen június 14-én távozott.

Előleptetés. Ő felsége Dr. Pulszky Károly kitűnő fiatal tudósunkat, s az orsz. képtár eddigi örét, az orsz. képtár igazgatójává nevezte ki.

A Szondy emlék ünnepély, mely július hó 9-kére tervezetett, szeptember havára halasztatott. Mint értesülünk, megyénk is diszkréteket meneszt ezen hazafias ünnepélyre, B-Gyarmatról is több egyet testületileg kíván megjelenni az ünnepélyen.

Majális. Szirákon az ottani kisedővő javára június hó 22-én gr. Degenfeld Lajos úr védnöksége mellett nyári táncszimulatság rendeztetik a grófi erdőben.

A b-gyarmati női dalkör szervező közgyűlése június hó 8-án tartotta meg Fenyvesy Arnoldné elnöklete mellett. A gyűlésen a megerősített alapszabályok megtartatnak be, s a gyűlést a tisztikar és választmány megválasztása tette érdekessé. A választás eredménye következő lett: elnökké megválasztott gr. Degenfeld Lajosné, alelnökké: Fenyvesy Arnoldné, jegyzökké: Dömök Erzsébet és Léva Bert, pénztárnokká: Komjáthy Jenő, karnagygyá: Zelenka János, választmányi tagokká, a működő tagokból: Piróth Károlyné, Zelenka Jánosné, Szerény Margit és Ujhelyi Sarolta, a pártoló tagokból: Elheniczky Flóráné, Havas Gynláné és Torony Györgyné úrhölgyek, és Szoboszlai Mór tanító úr.

A helybeli róm. kath. templom tornyának keresztjét június hó 8-án nagy ünnepélyességgel szentelték meg. Az ünnepélyes szertartást Farkas Mihály vadkeri osperes úr végezte, a keresztény vallás és annak jelvénye; a keresztől igen szép és épületes prédikációt tartván a templom előtt roppant nagy számban megjelent közönségnek. A róm. kath. templom rövid történetéből kiemelhetjük, hogy azt 1745-ben Gr. Zichy Ferenc és Ballassa Ferenc kezelték építtették. A torony 1806-ban renováltatott Heszterényi Ferenc plébánosága alatt. A torony óra 1821-ben készült. A kereszt alapja egy nagyobbazárú gömb lóvón, abba az alkalommal 2 pléhdobozban több emléktárgy helyeztetett el. Így a törvényhatóság részéről a megyei szabályrendeletek, a helybeli egyetlek történeti leírása és az egyetli tagok névsora, sőt egy példány „Nógrádi Lapokat” is elhelyeztünk a jövő század részére.

Iskolai zárvizsgák. A Szent-Vinczéről nevezett irgalmas nővérek vezetése alatt lévő b-gyarmati zárdai leányiskolában a folyó tanévi zárvizsgálatok június 25-én és 26-án fognak megtartatni. Eszedig: június 25-én délelőtt az I. és II-ik osztályban, délután a III. és IV-ik osztályban, június 26-án délelőtt az V. és VI-ik osztályban. Az érdeksorozat felolvasása és kiosztása ünnepélyes bálaadás után június 29-én d. e. fog történni. Bagoasy Ambrozia, zárdafőnökné. — A b-gyarmati polgári iskola ez évi vizsgáinak sorrendje: június hó 17-én az I. flosztályban, 18-án a II-ikban, 19-én a III-ikban, 20-án IV. V. VI-ikban; 21-én hittani, latin-, francia nyelvű, önek s torna-vizsga, 25-én az I. leányosztályban, 26-án a II. leányosz-

tályban és a magántanulók vizsgája, 27-én a III. és IV. leányosztályban, 29-én zárnap. Ezekre az érdekelte szülők s a tanügybarátok tisztelettel meghívattak.

Jegyzői közgyűlés. Nógrádvármegye közgei és körjegyzői tisztelettel meghívattak, hogy B-Gyarmaton a megyei kisterembben f. évi június 19 napján reggeli 9 órakor megtartandó jegyzői és egyetli közgyűlésen megjelenni vagy a meg nem jelenhetést ez ideig vélem igazolni sziveskedjenek. Tárgysorozat: 1. Elnöki jelentés a nyugdíjintézet és egyetli ügyek állásáról. 2. A választmány jegyzőkönyve és előterjesztései. jelszól: 3. A nyugdíjintézet módosított szabályrendelet bemutatása és ennek alapján: 4. A választmány és közgyűlés ügyrendének megállapítása, valamint az alap-tőkepénzek elhelyezése és gyümölcsösztése céljából a megyei székhelyen lévő pénzintézetnek kijelölése. 5. A múlt 1883. évről szóló nyugdíjintézet és egyetli számadások felülvizsgálása és a számadó felmentése. 6. A nyugdíjintézet és egyetli költségvetési előirányzatok megállapítása. 7. A nyugdíjintézet 1883. év végével lejárt követeléseinek végleges tisztáza hozatala és az egyetli díjhátrálékok megállapítása. 8. Özv. Ungváry Gedeonné, özv. Dudraviczky Gáborné és Endrődy István segélyezés illetve nyugdíjazás iránti kérvényeik. 9. Az országos központi egyetli közgyűlésre tagok választása, és 9. A még netán beadandó indítványok és kérvények. Kelt Losoncz 1884. évi május 27-én. Draskóczy Ede, jegyzői és egyetli elnök.

Mindenkit érdekel. Midőn a természet hosszú téli álma után új életre ébred, erdőn, mezőn durrad a fák nedve s a zöld bimbók a bájos tavasz közeledtét hirdetik, akkor egy komoly intő szózat azt sugja nekünk is, hogy a természetnek ezen örökös körforgását melynek mi is, mint minden egyéb teremtmény alá vagyunk vetve, ne hagyjuk figyelem nélkül. Egész éven át a vér folyást használhatatlan anyagokat választ ki, a melyek, ha idejekorán nem távolíttatnak el a testből, különféle súlyos betegségeket okozhatnak. Tavaszkor és őszel van az arra való idő, hogy az év folytán testünkben lerakódott fölösleges és az egyen szervek működését akadályozó anyagokat s nedveket (epe és nyálka) egy szabályszerű, a testet nem rongáló, tisztító gyógymóddal eltávolítsunk, és ez által más súlyos bajoknak elejét vegyük. Nemesek azoknak kik emésztési zavarakban, székrekedésben, kólikában, borkitűésekben, vértorlódásokban, szédülésben, a tagok elszibbadásában, hysteriában, aranyeres bántalmakban, gyomor, máj, bél stb. bajokban szenvednek, hanem az egészségeseknek, vagy a magokat egészségeseknek tartóknak is sürgősen ajánlanunk kell, hogy azt a drága piros életnedvet, mely ereikben kering, igyekezzenek afgmaga teljes tisztaságában és működésének erejében célászorú és óvatos gyógymóddal föntartani. Erre néve mint legjelesebb szert, a Brandt R féle svájci labdacokat, melyeket legtekintélyesebb orvosaink is, egy kitűnő hatásuk, mint teljesen ártalmatlan voltuknál fogva melegen ajánlanak — legjobb meggyőződésével ajánljuk. Kaphatók a gyógyszerárakban 70 krért; mellékelt utasítás az orvosi bizonylatokkal együtt ingyen adatik.

Piaczi árak B-Gyarmaton.

1884. évi június 9-én.

Egy méterméter

Tisztabúza	8 frt 30 kr. — 8 frt 50 kr.
Róza	7 frt 80 kr. — 8 frt 10 kr.
Arpa	8 frt — kr. — 8 frt 90 kr.
Zab	7 frt 40 kr. — 7 frt 60 kr.
Kukorica	7 frt 20 kr. — 7 frt 50 kr.

Jegyzette: Szhekan János.

Felolós szerkesztő:

Horváth Danó.

Korcsmajog bérbeadás.

B-Gyarmaton a főutczán, a nagy kaszinó épületben a korcsmajog lakással együtt 1885-ik évi január 1-től egymásután következő több évekre, szabadkészből haszonbérbe kiadandó.

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos.

HIRDETMEY.

A salgótarjáni köszönbánya részvénytársulat salgótarjáni és zagyva-róna-ínaszói bányatelepein a húsmérés f. évi július 15-től vagy augusztus 1-től fogva egy vagy több évre is kiadó.

A husmennység havonta 100 m. mázsánál többet tesz és annak megfizetése a bányaigazgatóság jóállása által biztosítottatik.

Bér nem fizetettik, sőt a vágóhid valamint a mészarázókek is használatra ingyen adnak. Főfeltétel: jó minőségű hús és teljes súly.

A közelebbi feltételek valamint a szerződés is a bányaigazgatóságnál megtekinthetők, hová az ajánlatok is f. évi június 30-ig intézendők.

Salgó-Tarján 1884. június 11-én.

A bányaigazgatóság.

Liptó-Rózsahegyi

juh-túró és

ostyepka

friss minőségben kapható

FELEDI HENRIK

fűszerkereskedésében

B-Gyarmaton.

